

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาภาวะผู้นำของอธิการบดี วัฒนธรรมองค์การที่สัมพันธ์กับองค์การแห่งการเรียนรู้ของวิทยาลัยพาณิชยศาสตร์ในกำกับมหาวิทยาลัยบูรพา ศึกษาศาสตร์บูรพา ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาค้นคว้า ตามลำดับดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การหาคุณภาพเครื่องมือ
5. การเก็บรวบรวมข้อมูลและการจัดกระทำข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้ศึกษากับประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ผู้บริหารระดับกลาง 41 คน อาจารย์ผู้สอน 195 คน และพนักงาน 84 คน ของวิทยาลัยพาณิชยศาสตร์ในกำกับมหาวิทยาลัยบูรพา ศึกษาศาสตร์บูรพา ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน ปีการศึกษา 2549 จำนวนรวม 320 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารระดับกลาง 22 คน อาจารย์ผู้สอน 107 คน และพนักงาน 46 คน ของวิทยาลัยพาณิชยศาสตร์ในกำกับมหาวิทยาลัยบูรพา ศึกษาศาสตร์บูรพา ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีนปีการศึกษา 2549 ตามเกณฑ์กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของ เครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, pp. 607-610) โดยวิธีสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ตามประเภทของครูอาจารย์ ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 175 คน ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เพื่อใช้ในการวิจัย

ประเภทอาจารย์	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
ผู้บริหารระดับกลาง	41	22
อาจารย์ผู้สอน	195	107
พนักงาน	84	46
รวม	320	175

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นสอบถาม จำนวน 1 ฉบับ ซึ่งจำแนกออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบสอบถามสำรวจรายการ (Checklist) เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ใน 4 ด้าน จำนวน 20 ข้อ ด้านความสนใจจำนวน 7 ข้อ ด้านการสร้างแรงจูงใจจำนวน 4 ข้อ ด้านการกระตุ้นการใช้ปัญญาจำนวน 5 ข้อและด้านการมุ่งความสัมพันธ์เป็นรายคนจำนวน 4 ข้อ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับวัฒนธรรมองค์กร เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ใน 10 ด้าน จำนวน 29 ข้อ ด้านความมุ่งประสงค์ขององค์กร จำนวน 3 ข้อ ด้านการให้อำนาจ จำนวน 3 ข้อ ด้านการตัดสินใจ จำนวน 3 ข้อ ด้านความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งขององค์กร จำนวน 3 ข้อ ด้านความไว้วางใจ จำนวน 2 ข้อ ด้านคุณภาพ จำนวน 3 ข้อ ด้านการยอมรับ จำนวน 2 ข้อ ด้านความเอาใจใส่ดูแล จำนวน 2 ข้อ ด้านความมีศักดิ์ศรีจำนวน 4 ข้อ และความหลากหลาย จำนวน 4 ข้อ

ตอนที่ 4 แบบสอบถามเกี่ยวกับองค์การแห่งการเรียนรู้ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ใน 5 ด้าน จำนวน 23 ข้อ ด้านการเป็นบุคคลที่รอบรู้ จำนวน 4 ข้อ ด้านการมีรูปแบบความคิด จำนวน 4 ข้อ ด้านการสร้างวิสัยทัศน์ร่วมกัน จำนวน 5 ข้อ ด้านการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม จำนวน 5 ข้อและด้านการคิดอย่างเป็นระบบ จำนวน 5 ข้อ

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ศึกษาเอกสาร หนังสือ และงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำของอธิการบดี วัฒนธรรมองค์กร และองค์การแห่งการเรียนรู้
2. ร่างแบบสอบถามจากหลักการและทฤษฎีในข้อ 1 ผสมกับแบบสอบถามที่คัดแปลงจากการวิจัยของปาลิกา นิธิประเสริฐกุล (2547) และมนสิการ คงมนต์ (2547) เสนอต่อ คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อให้ความเห็นชอบ
3. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิช่วยตรวจสอบความเที่ยงตรงในเนื้อหาและความครอบคลุม

การหาคุณภาพเครื่องมือ

การหาคุณภาพเครื่องมือของแบบสอบถามในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ แยกออกเป็น การหาความเที่ยงตรง การทดสอบหาค่าอำนาจจำแนกและความเชื่อมั่น

1. ความเที่ยงตรง (Validity) เป็นการหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาและโครงสร้าง โดยผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นมามีการดำเนินการ ดังนี้
 - 1.1 จัดทำร่างแบบสอบถามแล้วเสนอต่อประธานและกรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบ ความครอบคลุม ความถูกต้องเนื้อหา และสำนวนภาษา แล้วนำไปปรับปรุงแก้ไข
 - 1.2 นำแบบสอบถามผ่านการแก้ไขและปรับปรุงแล้วให้ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณา ตรวจสอบ แก้ไขภาษา ความชัดเจน ความเหมาะสมของภาษา ความถูกต้องและครอบคลุมเนื้อหา ที่จะศึกษา พร้อมทั้งปรับปรุงแก้ไข ตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ โดยมีผู้ทรงคุณวุฒิดังต่อไปนี้
 - 1.2.1 ดร.ศัญญา ธีรวิชิตระกูล อาจารย์ประจำภาควิชาบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
 - 1.2.2 รศ.ดร.คุณวุฒิ คนฉลาด อาจารย์พิเศษภาควิชาบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
 - 1.2.3 ดร.สุชาดา กรเพชรปาลี หัวหน้าภาคภาควิชาวิจัยและวัดผลการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
 - 1.2.4 รศ.ลู่อิง (Lu Sheng) รองคณบดีคณะภาษาเอเชียอาคเนย์ มหาวิทยาลัยชนชาติยูนนาน ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน

1.2.5 ผศ.หรวาหุ่ยหยิน (Rao Rui yin) อาจารย์ประจำภาควิชาภาษาไทย
คณะภาษาเอเชียอาคเนย์
มหาวิทยาลัยชนชาติยูนนาน
ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน

1.3 นำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ เสนอ
ประธานและกรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจพิจารณาเพื่อนำไปทดลองใช้ต่อไป

2. การหาค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) และความเชื่อมั่น (Reliability) ดำเนินการ
ดังนี้

2.1 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลอง (Try Out) กับบุคลากรที่
ปฏิบัติงานอยู่ในวิทยาลัยศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ในกำกับมหาวิทยาลัยคุรุศาสตร์ยูนนาน (The
College of Arts and Sciences, Yunnan Normal University) ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน
ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อวิเคราะห์คุณภาพ

2.2 นำแบบสอบถามมาวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (Item Analysis) โดย
การหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation) ระหว่าง
ค่าเฉลี่ยรายข้อกับค่าเฉลี่ยรวม (Item-total Correlation) ของแบบสอบถามแต่ละด้าน และได้ค่า
สหสัมพันธ์ (r) รายข้อของแบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำของอธิการบดีได้ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ
(r) ระหว่าง .43 - .78 แบบสอบถามเกี่ยวกับวัฒนธรรมองค์กรได้ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (r)
ระหว่าง .58 - .80 และแบบสอบถามเกี่ยวกับองค์การแห่งการเรียนรู้ได้ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (r)
ระหว่าง .50 - .75 (รายละเอียดปรากฏในภาคผนวก ค หน้า 149-153)

2.3 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา
(Coefficient Alpha) ตามวิธีการของ ครอนบาค (Cronbach, 1990, pp. 202-204) ได้ค่าแอลฟา
แบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำของอธิการบดี วัฒนธรรมองค์กรและองค์การแห่งการเรียนรู้
เท่ากับ .95, .97 และ .95 ตามลำดับ (รายละเอียดปรากฏในภาคผนวก ค หน้า 149-153)

3. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจความเชื่อมั่นและมีความสมบูรณ์ไปใช้ในการเก็บ
รวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง เพื่อศึกษาต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

1.1 ขอนหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา ส่งไปยังอธิการบดีของ
วิทยาลัยพาณิชยศาสตร์ในกำกับมหาวิทยาลัยคุรุศาสตร์ยูนนาน ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน

เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการจัดเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

1.2 ผู้วิจัยดำเนินการแจกและเก็บแบบรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองจำนวน 175 ฉบับ

1.3 ได้รับแบบสอบถามคืนเป็นจำนวนทั้งสิ้น 175 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ของแบบสอบถามที่ส่งไปทั้งหมด

2. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

2.1 นำแบบสอบถามมาตรวจสอบความถูกต้อง คัดแยกจัดหมวดหมู่เพื่อนำไปวิเคราะห์

2.2 นำแบบสอบถามมาลงรหัสให้คะแนนตามน้ำหนักแต่ละข้อ และบันทึกข้อมูลลงในคอมพิวเตอร์ แล้วนำไปวิเคราะห์ข้อมูลตามวิธีการทางสถิติด้วยโปรแกรม SPSS for Windows

2.3 นำผลการคำนวณมาวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการศึกษาต่อไป

การแปลความหมายของคะแนน

เมื่อตรวจและกำหนดน้ำหนักคะแนนของแบบสอบถามแล้ว ผู้วิจัยหาค่าเฉลี่ย (Mean) นำค่าเฉลี่ยไปเทียบกับเกณฑ์ของคะแนน ดังนี้

แบบสอบถามวัดภาวะผู้นำของอธิการบดี วัฒนธรรมองค์การและองค์การแห่งการเรียนรู้ในวิทยาลัยพาณิชยศาสตร์ในกำกับมหาวิทยาลัยสุรนารี ยูนนาน ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน ใช้วิธีการหาค่าเฉลี่ย และแปลความหมายของค่าเฉลี่ยแต่ละด้านตามช่วงคะแนน ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด และบุญส่ง นิวแก้ว, 2535, หน้า 22-24)

1. แบบสอบถามภาวะผู้นำของอธิการบดีใช้เกณฑ์และการแปลความหมายดังนี้

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 4.51 - 5.50 หมายถึง พฤติกรรมที่เกิดขึ้นอยู่ในระดับมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 3.51 - 4.50 หมายถึง พฤติกรรมที่เกิดขึ้นอยู่ในระดับมาก

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 2.51 - 3.50 หมายถึง พฤติกรรมที่เกิดขึ้นอยู่ในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 1.51 - 2.50 หมายถึง พฤติกรรมที่เกิดขึ้นอยู่ในระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 1.00 - 1.50 หมายถึง พฤติกรรมที่เกิดขึ้นอยู่ในระดับน้อยที่สุด

2. แบบสอบถามวัฒนธรรมองค์การและองค์การแห่งการเรียนรู้ใช้เกณฑ์และการแปลความหมายดังนี้

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 4.51 - 5.50 หมายถึง ระดับการปฏิบัติการณ์อยู่ในระดับมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 3.51 - 4.50 หมายถึง ระดับการปฏิบัติการณ์อยู่ในระดับมาก

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 2.51 - 3.50 หมายถึง ระดับการปฏิบัติการณ์อยู่ในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 1.51 - 2.50 หมายถึง ระดับการปฏิบัติการณ์อยู่ในระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 1.00 - 1.50 หมายถึง ระดับการปฏิบัติการณ์อยู่ในระดับน้อยที่สุด

การกำหนดว่า ภาวะผู้นำของอธิการบดี วัฒนธรรมองค์การและองค์การแห่งการเรียนรู้ของวิทยาลัยพาณิชยศาสตร์ในกำกับมหาวิทยาลัยสุรนารี ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน อยู่ในระดับใด ใช้การพิจารณาจากค่าเฉลี่ยของภาวะผู้นำของอธิการบดี วัฒนธรรมองค์การและองค์การแห่งการเรียนรู้ ถ้าค่าเฉลี่ยอยู่ในช่วงคะแนนใด ก็พิจารณาได้ว่ามีภาวะผู้นำของอธิการบดี วัฒนธรรมองค์การและองค์การแห่งการเรียนรู้ในระดับนั้น

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ภาวะผู้นำของอธิการบดี วัฒนธรรมองค์การและองค์การแห่งการเรียนรู้ สถิติที่ใช้ได้แก่ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)

2. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของอธิการบดี วัฒนธรรมองค์การและองค์การแห่งการเรียนรู้ใช้วิธีการหาค่าสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation) แล้วเทียบกับเกณฑ์ของ พวงรัตน์ ทวีรัตน์ (2540, หน้า 144) ดังนี้

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่าระหว่าง .81 ขึ้นไป ถือว่ามีความสัมพันธ์กันในระดับสูงมาก

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่าระหว่าง .61-.80 ถือว่ามีความสัมพันธ์กันในระดับสูง

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่าระหว่าง .41-.60 ถือว่ามีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่าระหว่าง .21-.40 ถือว่ามีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำ

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่าต่ำกว่า .20 ถือว่ามีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำที่สุด

3. การสร้างสมการพยากรณ์องค์การแห่งการเรียนรู้วิทยาลัยพาณิชยศาสตร์ในกำกับมหาวิทยาลัยสุรนารี ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีนจากตัวแปรภาวะผู้นำของอธิการบดี วัฒนธรรมองค์การ โดยใช้การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis)